

PATVIRTINTA
Nacionalinio bendrųjų funkcijų
centro direktoriaus 2021 m. sausio
5 d. įsakymu Nr. V-38

**NACIONALINIO BENDRŪJŲ FUNKCIJŲ CENTRO IR VIEŠOJO
SEKTORIAUS SUBJEKTŲ, KURIŲ BUHALTERINĘ APSKAITĄ
CENTRALIZUOTAI TVARKO NACIONALINIS BENDRŪJŲ FUNKCIJŲ
CENTRAS,**

KITŲ PAJAMŲ APSKAITOS POLITIKA

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Kitų pajamų apskaitos politikos (toliau – apskaitos politika) tikslas aprašyti pajamų, išskyrus finansavimo pajamų (toliau – pajamos) pripažinimo ir apskaitos principus, taikomus tvarkant apskaitą ir sudarant finansines ataskaitas. Finansavimo pajamų pripažinimas ir apskaita aprašyta Finansavimo sumų apskaitos politikoje.
2. Apskaitos politika parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais (toliau – VSAFAS).
3. Apskaitos politika taikoma:
 - 3.1. Įstaigų, dėl kurių apskaitos tvarkymo centralizuotai yra priimtas sprendimas apskaitai tvarkyti ir finansinėms ataskaitoms parengti;
 - 3.2. Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro apskaitai tvarkyti ir finansinėms ataskaitoms parengti.
4. Įstaigos nurodytos 3 punkte apskaitos politikoje toliau vartojamos vienu žodžiu „Įstaiga“ arba „Įstaigos“.

**II SKYRIUS
PAJAMŲ PRIPAŽINIMAS IR GRUPAVIMAS**

5. Pajamos pripažįstamos kaupimo principu, vadovaujantis 10-uoju VSAFAS „Kitos pajamos“. Pajamos negali būti pripažintos, jei negalima patikimai įvertinti su jomis susijusių sąnaudų. Pagal palyginimo principą pajamos ir sąnaudos, susijusios su ta pačia ūkine operacija arba įvykiu, turi būti pripažintos tą patį ataskaitinį laikotarpį.
6. Pajamos pripažįstamos kai uždirbamos nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.
7. Pajamų pripažinimo sąlygos taikomos kiekvienai pajamų grupei:
 - 7.1. tikėtina, kad Įstaiga gaus su sandoriu susijusią ekonominę naudą;
 - 7.2. galima patikimai įvertinti pajamų dydį;
 - 7.3. galima patikimai įvertinti su pajamų uždirbimu susijusias sąnaudas.
8. Įstaigos ekonominės naudos padidėjimo nerodo trečiųjų asmenų vardu surinktos sumos, kurios iš karto mažinamos tretiesiems asmenims pervestina suma, kadangi tai nėra Įstaigos gaunama ekonominė nauda.

9. Jei Įstaiga yra atsakinga už tam tikrų sumų administravimą ir surinkimą, tačiau teisės aktų nustatyta tvarka privalo surinktas sumas pervesti į biudžetą ir neturi teisės šių sumų ar jų dalies atgauti tą patį ataskaitinį laikotarpį ar vėlesniais ataskaitiniais laikotarpiais, tokios sumos ar jų dalis Įstaigos pajamomis nelaikoma.

10. Įstaigos, atsakingos už tam tikrų sumų paskyrimą, arba Įstaigos, dėl kurios veiklos atsiranda įplaukų į valstybės biudžetą, apskaitoje registruojamos ir Įstaigos finansinėse ataskaitose rodomos apskaičiuotos pajamos ir į biudžetą negražintinai pervestinos pajamos, ir tik šių sumų skirtumas rodo Įstaigos ekonominės naudos padidėjimą.

11. Jei Įstaigos uždirbtos sumos turi būti pervedamos į biudžetą ir Įstaiga turi teisę pervestas sumas susigrąžinti (biudžetinių įstaigų pajamų įmokos), pervestinos pajamos apskaitoje neregistruojamos.

12. Pajamų sumą sudaro parduoto turto ar suteiktų paslaugų vertė (kaina), atsižvelgiant į suteiktas ir numatomas suteikti nuolaidas, nukainojimą, prekių gražinimą bei negražintinai pervestinas kitiems viešojo sektoriaus subjektams pajamų sumas.

13. Pridėtinės vertės mokestis pajamomis nepripažįstamas.

14. Jei, pripažinus ir užregistravus apskaitoje pajamas, vėliau atsiranda abejonių dėl su jomis susijusių gautinų sumų gavimo, pripažintų pajamų suma nėra mažinama. Gautinų sumų sąskaitoje užregistruotų sumų, dėl kurių gavimo Įstaiga abejoja ir nurodo, kad jų gavimo tikimybė yra mažesnė nei 50 proc., suma apskaitoje pripažįstama gautinų sumų nuvertėjimo sąnaudomis, tą ataskaitinį laikotarpį, kurį gavimas tapo abejotinu.

15. Iš biudžetinių įstaigų gautos pajamų įplaukos vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimo Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – LRV nutarimas Nr. 543), 55 punktu priskiriamos kitoms biudžetinių įstaigų lėšoms ir į biudžetą nepervedamos. Iš ne biudžetinių įstaigų gautos pajamų įplaukos vadovaujantis minėto nutarimo 55 punktu pervedamos į biudžetą, o pateikus paraišką – susigrąžinamos.

16. Veiklos rezultatų ataskaitai sudaryti pajamos skirstomos į:

16.1. pagrindinės veiklos kitas pajamas;

16.2. kitos veiklos pajamas;

16.3. finansinės ir investicinės veiklos .

17. Pagrindinės veiklos pajamomis laikomos pajamos, gautos Įstaigai vykdant jos nuostatuose (įstatuose) nustatytą veiklą ir funkcijas, kurių vykdymui Įstaiga yra įsteigta. Jei pajamos gaunamos iš paslaugų, kurių teikimas Įstaigos nuostatuose (įstatuose) numatytas, tačiau pajamos nėra tiesiogiai susijusios su funkcijos, kuriai Įstaiga įsteigta vykdymu, atsižvelgiant į tai, kad Įstaigos finansinių ataskaitų duomenys įtraukiami į konsoliduotas kontroliuojančio viešojo sektoriaus subjekto ir valstybės finansines ataskaitas, vadovaujantis 15-ojo VSAFAS „Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys ir investicijos į kontroliuojamus subjektus“ nuostata, kad visi konsolidavimo grupei priklausantys viešojo sektoriaus subjektai turi taikyti vienodą apskaitos politiką, sprendžiant pagrindinei ar kitai veiklai priskirti pajamas reikia įvertinti ar konkrečios pajamos priskirtinos valstybės funkcijoms.

18. Pajamų, išskyrus tas, kurios priskiriamos finansinei ir investicinei veiklai skirstymo pagal veiklas pavyzdžiai:

Pagrindinė veikla	Valstybės rinkliavos, žyminiai ir konsuliniai mokesčiai
	Pajamos už paslaugas pagal funkcijas, kurių vykdymui Įstaiga įsteigta (šveitimo, gydymo, slaugos ir kt.)
	Pajamos už leidimų ir kitų dokumentų išdavimą
	Kitos pajamos, susijusios su Įstaigos pagrindine veikla

	VŠĮ Nacionalinis kraujo centras pajamos už parduotus kraujo komponentus
Kita veikla	Turto naudojimo (nuomos) pajamos
	Ilgalaikio materialiojo ir biologinio turto perleidimo rezultatas
	Atsargų pardavimo pajamos, išskyrus VŠĮ Nacionalinis kraujo centras parduotus kraujo komponentus
	Baudos pagal Administracinių nusižengimų kodeksą
	Kitos baudos ir netesybos, išskyrus tas, kurios susijusios su finansine ir investicine veikla
	Kitos pajamos, kurios nesusijusios su Įstaigos pagrindine veikla
	Pajamos už atsitiktines paslaugas (kopijavimo, spausdinimo ar pan.)

III SKYRIUS TURTO NAUDOJIMO PAJAMOS

19. Turto naudojimo (nuomos) pajamoms priskiriamos pajamos, gautos už patalpų ir kito turto nuomą.

20. Turto naudojimo (nuomos) pajamos pripažįstamos tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, t. y. suteikiamos paslaugos – nuomojamas turtas.

21. Kai pagal Įstaigos su nuomininku sudarytą sutartį numatyta, kad sąskaita faktūra bus pateikiama ir nuomos mokestis bus mokamas kartą per ketvirtį, uždirbtos nuomos pajamos turi būti pripažįstamos kiekvieną mėnesį. Remiantis Įstaigos pateikta sutartimi ar kitu dokumentu, kiekvieno mėnesio pabaigoje sudaroma buhalterinė pažyma ir apskaitoje registruojamos pajamos ir sukauptos pajamos.

22. Kai sąskaitas faktūras už turto nuomą Įstaiga išrašo iš anksto už keletą ateinančių mėnesių, pajamos pagal išrašytas sąskaitas faktūras nepripažįstamos. Tokiu atveju apskaitoje pripažįstamos ateinančių laikotarpių pajamos, kurios pajamomis pripažįstamos kiekvieno mėnesio pabaigoje.

23. Įstaigai pasirašius turto naudojimo (nuomos) sutartį keleriems metams ir joje numačius skirtingas kainas už atskirus laikotarpius, Įstaigos ataskaitinio laikotarpio pajamomis pripažįstama suma, paskirstyta lygiomis dalimis per visą sutarties naudojimosi laikotarpį, neatsižvelgiant į to ataskaitinio laikotarpio gautiną už turto naudojimą sumą.

24. Kai už turto nuomą atliekamas išankstinis mokėjimas, į Įstaigos sąskaitą gautos įplaukos pajamomis nepripažįstamos – tokiu atveju pripažįstami gauti išankstiniai mokėjimai. Pajamos pripažįstamos mėnesio pabaigoje, kai suteikiama nuomos paslauga.

25. Kompensacija už patirtas komunalines išlaidas, jeigu ji neišskaičiuota į nuomos mokestį, pajamomis nepripažįstama, bet mažinamos pripažintos komunalinių paslaugų sąnaudos.

IV SKYRIUS PASLAUGŲ PARDAVIMO PAJAMOS

26. Paslaugų pardavimo pajamos apskaitoje pripažįstamos tą ataskaitinį laikotarpį, kurį suteikiama paslauga. Kai teikiamos periodinės paslaugos pagal ilgalaikes sutartis, uždirbtos paslaugų pardavimo pajamos yra registruojamos kas mėnesį, taip pat registruojamos ir sukauptos pajamos, atsižvelgiant į sutartyje nustatytus paslaugų teikimo terminus ir sąlygas.

27. Pajamos už suteiktas paslaugas registruojamos, atsižvelgiant į tai, ar sandorio rezultatas:

27.1. gali būti patikimai įvertintas;

27.2. negali būti patikimai įvertintas.

28. Gavus išankstinius apmokėjimus už numatomas teikti paslaugas, pajamos nepripažįstamos, o registruojami gauti išankstiniai apmokėjimai. Pajamos pripažįstamos mėnesio pabaigoje, kai apskaičiuojama tiksli uždirbtų pajamų suma, nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento ir sumos.

V SKYRIUS PAJAMOS UŽ RENGINIUS

29. Pajamos už renginius pripažįstamos tą ataskaitinį laikotarpį, kurį įvyksta renginys (spektaklis, koncertas ar kt.).

30. Gautos sumos už parduotus bilietus į renginius, kurie įvyks kitą ataskaitinį laikotarpį, yra pripažįstamos ateinančių laikotarpių pajamomis. Pajamos už parduotus bilietus pripažįstamos suteikus paslaugą, t. y. įvykus renginiui, nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

31. Jei Įstaiga parduoda bilietus į kitų subjektų renginius, pardavus bilietus į pardavimo pajamos nepripažįstamos, o registruojami gauti pinigai ir kitos mokėtinos sumos.

VI SKYRIUS PAJAMOS UŽ OBJEKTŲ LANKYMĄ

32. Pajamos už suteiktas paslaugas parduodant bilietus į objektų lankymą (muziejus, parkus ir kt.) pripažįstamos tą ataskaitinį laikotarpį, kai įsigyjamas:

32.1. bilietas į objekto lankymą tą pačią dieną;

32.2. bilietas su ilgu galiojimo terminu, kuris leidžia pasinaudoti paslaugomis bilieto galiojimo metu, o ne konkrečiu metu t. y. ant bilieto nurodomas galiojimas, pavyzdžiui, 2 mėn.

32.3. metinį abonementą, leidžiantį paslaugomis naudotis jo galiojimo metu.

33. Pajamos už suteiktas paslaugas pardavus bilietą į lankomus objektus pripažįstamos tą ataskaitinį laikotarpį, kai bilietas parduodamas neatsižvelgiant kada objektas aplankomas.

VII SKYRIUS VALSTYBĖS RINKLIAVOS

34. Valstybės rinkliavos (toliau – Rinkliavos) Įstaigos apskaitoje pripažįstamos, kai Įstaiga turi teisę jas gauti pagal Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymą.

35. Rinkliavų įmokų pajamos ir susijusios gautinos sumos pripažįstamos ir finansinėse ataskaitose rodomos paslaugas suteikusios, dokumentą (leidimą, pažymėjimą, pažymą ir panašiai) išdavusios bei šių įmokų surinkimą administruojančios Įstaigos apskaitoje.

36. Rinkliavų pajamos pripažįstamos taip:

36.1. tuo atveju, kai pirma turi būti sumokėta už paslaugas, o paslauga suteikiama gavus mokėjimo įrodymo dokumentą, apskaičiuotos ir pervestinos pajamos registruojamos pagal įplaukas, neatsižvelgiant į tai, kas jas surinko, – paslaugas suteikusi Įstaiga ar šių įmokų surinkimą administruojantis viešojo sektoriaus subjektas;

36.2. tuo atveju, kai pirma suteikiama paslauga, o apmokama vėliau, apskaičiuotos ir pervestinos pajamos bei susijusios gautinos sumos pripažįstamos pagal suteiktas paslaugas.

37. Apskaičiuotos rinkliavos ir gautinos rinkliavos apskaitoje pripažįstamos ataskaitinio laikotarpio paskutinės dienos data pagal Įstaigos pateiktą ataskaitą apie per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotas rinkliavas.

VIII SKYRIUS BAUDOS IR KITOS NETESYBOS, NESUSIJĘ SU FINANSINE AR INVESTICINE VEIKLA

38. Įstaigos apskaitoje baudų ir kitų netesybų, nesusijusių su finansine ar investicine veikla, pajamos iš gali būti pripažįstamos iš:

38.1. administracinių baudų ir

38.2. netesybų (baudų, delspinigių už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą ir kitų netesybų).

39. Iš administracinių baudų pajamos pripažįstamos tą ataskaitinį laikotarpį, kurį administracinė bauda pagal teisės aktus laikoma paskirta ir, jei to reikalauja Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų registro įstatymas, informacija apie baudą Administracinių nusižengimų registro nuostatų nustatyta tvarka įvesta į Administracinių nusižengimų registrą.

40. Netesybų (baudų ir delspinigių už pavėluotą sutartinių įsipareigojimų vykdymą ir kitų netesybų) pajamos pripažįstamos pagal prievolės įvykdymo tikėtinumą:

40.1. Jei Įstaiga nurodo, kad iki prievolės įvykdymo momento labiau tikėtina, kad pinigai nebus gauti, arba kad skolos išieškojimo išlaidos viršys apskaičiuotą gautiną sumą, pajamos pripažįstamos tik tada, kai gaunami pinigai. Tokiu atveju apskaičiuotų netesybų (baudų, delspinigių už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą ir kitų netesybų) sumos registruojamos nebalansinėse sąskaitose (neapibrėžtasis turtas);

40.2. Jei Įstaiga nurodo, kad prievolės įvykdymas yra labiau tikėtinas negu neįvykdymas, pajamos ir susijusios gautinos sumos pripažįstamos tada, kai skolininkui atsiranda prievolė sumokėti šias sumas.

IX SKYRIUS ILGALAIKIO TURTO IR ATSARGŲ PARDAVIMAS

41. Įstaigai pateikus sprendimą parduoti pripažintiną nereikalingu, netinkamu (negalimu) naudoti ilgalaikį turtą, turtas iš ilgalaikio turto sąskaitų pergrupuojamas į atsargų sąskaitas.

42. Pardavus ilgalaikį turtą apskaitoje registruojamas pardavimo rezultatas – pelnas, kai gautina suma už turto pardavimą yra didesnė už to turto likutinę vertę, nuostolis, kai už parduotą turtą gautina suma yra mažesnė už to turto likutinę vertę. Turto pardavimo rezultatas apskaičiuojamas iš turto pardavimo kainos atėmus to turto likutinę vertę.

43. Pardavus ilgalaikį materialųjį turtą, kuris apskaitoje buvo užregistruotas tikrąja verte, tikrosios vertės rezervo suma nurašomas į sukaupto einamųjų metų perviršio ar deficito sąskaitą.

44. Pardavus atsargos, kurios užregistruotos atsargų sąskaitose, pripažintas nereikalingu, netinkamu (negalimu) naudoti ūkinis inventorius ar liekamosios medžiagos iš nebalansinių sąskaitų visa gautina už parduotą turtą suma pripažįstama pajamomis.

45. Biudžetinių įstaigų, pardavusių valstybės turtą pagal Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą, gautos lėšos turi būti pervedamos į biudžetą. Užregistravus nereikalingo, netinkamo (negalimo) naudoti turto pardavimo pajamas, teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstamos negražintinai į valstybės biudžetą sukauptos pervestinos sumos, kurios apskaičiuojamos iš pardavimo įplaukų atėmus pardavimo išlaidas.

X SKYRIUS KITOS PAJAMOS

46. Pajamos, kurių negalima priskirti nei prie vienos pajamų grupės, priskirtinos prie kitų pajamų grupės.

47. Galimi kitų pajamų pavyzdžiai:

47.1. Draudimo išmokos suma, viršijanti patirtas sąnaudas;

47.2. Išieškota iš kaltų asmenų suma, viršijanti sugadinto turto likutinę vertę;

47.3. Gauto užstato suma, kai paslaugų teikėjas neįvykdo įsipareigojimų ir gauta pinigų suma lieka įstaigai;

47.4. Pagal Valstybės įmonių ir savivaldybės įmonių valdybų narių atlygio skyrimo tvarkos aprašą, patvirtintą 2015 m. spalio 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1092 „Dėl valstybės įmonių ir savivaldybės įmonių valdybų narių atlygio skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir valdybos narių civilinės atsakomybės draudimo“, valdybos nariams skiriamas atlygis ir kompensacija už patirtas kelionės išlaidas, mokamas šio nutarimo nustatyta tvarka;

47.5. Apskaičiuotos biologinio turto prieauglio pajamos.

XI SKYRIUS FINANSINĖS IR INVESTICINĖS VEIKLOS PAJAMOS

48. Finansinės ir investicinės veiklos pajamos pripažįstamos tada, kai jos uždirbamos.

49. Prie finansinės ir investicinės veiklos pajamų priskiriamos šios pajamos:

49.1. palūkanų pajamos;

49.2. netesybų (baudų ir delspinigių) pajamos už pradelstus mokėjimus;

49.3. pajamos dėl teigiamos valiutos kurso pasikeitimo įtakos;

49.4. finansinio turto perleidimo pelnas;

49.5. dividendai;

49.6. kitos finansinės ir investicinės veiklos pajamos.

50. Palūkanų pajamos skirstomos į:

50.1. palūkanų pajamas (už teigiamą banko sąskaitos likutį);

50.2. sąlygines palūkanų pajamas (susijusias su ilgalaikių gautinų sumų amortizacija).

51. Netesybų (baudų ir delspinigių) už pradelstus mokėjimus pajamos registruojamos, kai Įstaiga pateikia sąskaitą faktūrą arba nurodo, kad netesybas tikimybė gauti yra daugiau nei 50 procentų. Jeigu Įstaiga nurodo, kad tikimybė jas gauti mažesnė nei 50 proc. gautinos baudų ir delspinigių sumos registruojamos nebalansinėse sąskaitose, kaip neapibrėžtasis turtas.

52. Kai sumokamos netesybos, kurias gauti tikimybė buvo labai maža t. y. kai jas gauti tikimybė buvo mažesnė nei 50 proc. pajamos pripažįstamos pagal gautas įplaukas.

53. Pajamos dėl teigiamo užsienio valiutos kurso pokyčio pripažįstamos, kai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, perskaičiavus pinigų, gautinų ir mokėtinų sumų likučius užsienio valiuta, gaunamas teigiamas rezultatas.

54. Finansinio turto perleidimo pelnas apskaitoje pripažįstamas, kai Įstaiga kitam subjektui perleidžia finansinį turtą (pvz., priklausančias akcinės bendrovės akcijas) pagal pirkimo-pardavimo sandorį patvirtinančius dokumentus. Tuo atveju, kai finansinis turtas parduodamas verte, kuri yra didesnė už finansinio turto vertę, užregistruotą apskaitoje, šių verčių skirtumo suma registruojamas finansinio turto perleidimo pelnas.

55. Kai bendrovė, kurioje Įstaiga turi mažiau kaip 20 % procentų dalyvio balsų, paskelbia dividendus, Įstaigos apskaitoje pripažįstami gautini ir apskaičiuoti dividendai, kartu pripažįstami pervestini dividendai ir sukauptos į valstybės biudžetą mokėtinos sumos. Pagal iš Įstaigos gautą informaciją apie bendrovės į valstybės biudžetą pervestus dividendus Įstaigos apskaitoje mažinami gautini dividendai ir sukauptos į valstybės biudžetą mokėtinos sumos.